

Hörnstenen

Teologiska institutet i Finland

5/2010

De svagas kyrka

Kyrkan är nu det stora samtalsämnet. En del människor anser att kyrkan är för konservativ, andra att den är för liberal. Somliga tycker att orsaken till massflykten från kyrkan är att kyrkan har för stränga åsikter om bl.a. samkönades rätt att få samma tjänster av kyrkan som de heterosexuella. Andra hävdar att den verkliga orsaken är att man helt har tappat intresset för kyrkan. Den är helt enkelt inte längre intressant.

Enligt min mening är det verkliga problemet i den pågående debatten att kristendomen blir förvrängd. Man talar inte och hör inte om evangeliet, man talar inte om Jesus, allt handlar om "du skall" eller "du skall inte", om att göra eller inte göra.

När Jesus kallade lärjungar, sade han: följ mig! Jesus var med, Han gav sig själv, människorna fick något. I Jesu sällskap växte tron och läran föddes kring Jesu person, hans ord och gärningar.

I det samtal som nu pågår handlar det bara om ett beteendemönster. Det handlar bara om vad man skall, inte om vad man får och vad man kan vinna.

Min största oro handlar om att kyrkan blir de starkas kyrka. Kyrkan blir en kyrka för dem som lyckats. Den bilden passar in i föreställningarna om kyrkan, som "äter med de rika och predikar för de fattiga", i stället för att predika för de rika och äta med de fattiga.

När man i evangelierna läser om Jesus och hans vänner, märker man att många människor i Jesu närhet var svaga människor, människor som hade blivit utsparkade från olika "nätverk". De var "losers", förlorare, som man inte kunde vänta mycket av. De kom till Jesus och han förkunnade sitt glädjebudskap för dem.

"Blinda får sin syn, lama går, spetälska blir rena, döva hör, döda uppstår och för fattiga predikas glädjens budskap." Matt. 11:5.

Blinda, lama, spetälska, döva, döda, fattiga... Där är kyrkan, Jesu "kyrka".

Nu skall man inte förstå detta så att människan behöver kyrkan bara när det går dåligt för henne, att misslyckande skulle vara människans normaltillstånd. Också när det går bra får vi tacka Gud för hans nåd, den nåd som vi behöver varje dag.

Men det är sorgligt om en patient måste tänka att han inte kan gå till hälsocentralen,

för att han är för sjuk, för att han skäms för att han är i så dåligt skick. Och det är mer än tragiskt, om en människa, eller en grupp människor, måste tänka att han eller de är för dåliga för att gå till kyrkan och be om stöd och hjälp.

Kyrkans egentliga "produkt" är evangeliet. Kyrkan måste satsa på Jesus och verka för att evangeliet förkunnas för alla människor: glädjens budskap att Jesus kan förlåta alla synder och hela en söndrig och trött människa.

Evangeliet är inte någon antidepressant, även om det hjälper mot depression. Det är heller inte ett medel att få framgång och mammons goda, också om Guds välsignelse kan innefatta det materiella. Evangeliet är budskapet om att min skuld inför Gud är betald. Det ger mig en framtid och ett hopp, som inte ens slutar i döden.

Om människor upplever att de inte "hör med till gänget", får de inte höra att Jesus har försonat också deras synd.

Vad skall kyrkan nu göra? Någon kanske föreslår, att kyrkan skall förändra sitt budskap så att det passar i vår tid, så att den moderna människan kan tro utan några som helst villkor. Jag tror, att det skulle vara fel väg. Om kyrkan säljer sitt budskap och sin egenart i en "panikrealisation", så har kyrkan ingenting att säga till dagens människor.

Jag tror inte att kyrkans budskap är något hinder. Var och en förstår att kyrkan har sin egen trosbekännelse, och utgår från att kyrkan håller fast vid den. Vem skulle vilja ta emot ett budskap, som inte ens den som förkunnar det tror på?

Alla kristna skall nu ansluta sig till "de svagas" kyrka. Vi är alla vanliga människor, svaga människor, som liksom alla människor behöver Guds nåd och hjälp. I de svagas kyrka finns gemenskapen, för alla lever bara av Guds nåd.

För att kyrkan skall kunna vara de svagas kyrka och betjäna oss svaga, måste hemligheten vara en stark Gud, "Mäktig Gud" som profeten Jesaja säger att Messias, Jesus, skall vara (Jes. 9:6). Kyrkan måste hålla fast vid Guds heliga ord, som är "skatten i lerkärlet".

Nu har tiotusentals människor skrivit ut sig ur kyrkan. Alla har rätt att utträda ur kyrkan. Samtidigt sörjer jag över att många på grund av detta kanske inte längre finns på "höravstånd". Jag hoppas att så många som möjligt skulle finna sin plats i de svagas kyrka, i Jesu sällskap. Så länge man samlas i Jesu namn, också om vi skulle vara bara eller två eller tre, vill jag vara med.

Jag skulle aldrig vilja höra till en kyrka, som Jesus har skrivit ut sig ur. Min största oro för kyrkan är denna: "Tänk därför på varifrån du har fallit, och omvänd dig och gör dina första gärningar. Annars, om du inte omvänder dig, skall jag komma över dig och flytta din ljusstake från dess plats." (Upp. 2:5) Detta gäller oss både som individer och som kyrka. Må det bli vårt bönerop!

"De skriftlärdade bland fariseerna fick se att han åt tillsammans med publikaner och syndare, och de frågade hans lärjungar: "Varför äter han med publikaner och syndare?" Jesus hörde det och sade till dem: "Det är inte de friska som behöver läkare utan de sjuka. Jag har inte kommit för att kalla rättfärdiga utan syndare." (Mark. 2:16,1

2.11.2010

Henrik Perret

Varför lämnar folk kyrkan?

Nu skriver man ut sig ur kyrkan i stora skaror. Den flod av utskrivningar som tog sin början efter homodiskussionen i TV har överraskat såväl medierna som vanliga medborgare. Många är förundrade över hur ett tv-program kan åstadkomma en sådan reaktion. Den förundran är berättigad: det är omöjligt. I stället handlar det om ett under många år uppdämt tryck att överge kristendomen. Situationen är ungefär densamma i nästan alla "gamla" protestantiska kyrkor i västerlandet.

Äldre personer i Finland är förstäligt nog ovana vid tanken att många som förlorat sina traditioner och sin personliga tro i dessa tider överger kyrkan. Fenomenet är emellertid inte unikt. Somliga blev bara överraskade av att det inträffade just nu i vårt land. Redan under ett antal år har man fäst uppmärksamhet vid antalet utskrivna. I jämförelse med Sverige är företeelsen nyare och den sker i mindre skala. Från Svenska kyrkan avgick senaste år ca 88 000 medlemmar. I mitten av decenniet finner man en toppnotering av utskrivna då knappt 100 000 personer lämnade Svenska kyrkan. På tio år har 735 000 medlemmar övergett kyrkan i vårt grannland. Av befolkningen kvarstår ca 70 procent (6,6 miljoner medlemmar). Ur den evangeliska kyrkan i Tyskland har under en längre tid ungefär 300 000 medlemmar årligen skrivit ut sig.

I Finland har antalet utskrivna handlat om ca 40 000 per år. I alla länder förefaller ungefär en dryg procent utträda varje år. Även om de utskrivnas antal i år är hälften större än senaste år skulle mängden inte avvika märkbart från statistiken i andra lutherska länder. Eftersom utskrivningsprocessen här har börjat senare än i andra länder kunde det snarare finnas en press på en snabbare utveckling. Så ser det ut att ske nu när en masshysteri inspirerad av massmedia griper om sig inom den generation som använder datorer i södra Finland.

Musen rycker till

Utskrivningen ur kyrkan är ett fenomen som särskilt hör internettiden till. De människor som lämnar kyrkan genom att trycka på datormusen överger virtuellkyrkan. Utskrivningen betyder lika litet för dem som att lämna Habbo Hotellet eller ett samtalsforum. Många av de utskrivna har inte på årtal självmant deltagit i församlingens verksamhet – så har saken uttryckts av sådana som själva tagit steget. Utskrivningen har gjorts så enkel. Hur många skulle ha skrivit ut sig under den gångna veckan om man varit tvungen att söka sig till församlingens kansli för att där möta sin gamla konfirmationspräst ansikte mot ansikte? Internetgenerationens ansiktslösa överger en ansiktslös kyrka.

Orsakerna till utskrivning är i Finland de samma som i andra länder. Inställningen till kyrkans hållning i sexualfrågor har i alla protestantiska länder varit en viktig orsak till utskrivning. I Skottland har majoritetskyrkan Church of Scotland under en dryg generation rasat ner till elva (11) procent av befolkningen. Forskaren Callum Brown anser att de avgörande orsakerna har varit förändringen i kvinnors värderingar och den nya synen på sexualitet. Feminismens andra väg förändrade på ett avgörande sätt situationen i Skottland: när kvinnorna inte längre besöker kyrkan gör inte männen och barnen det heller. En fristående forskare som har distanserat sig från kyrkan anser att varken kyrkans regnbågsmässor eller

feminist-retreater har förändrat strömmen ur kyrkan ens nu när kyrkan i ett land av Finlands storlek har ca en halv miljon medlemmar. Om någon förväntar sig att utskrivningstrenden kommer att avta är detta önsketänkande. Enligt statistiken kommer 50 000 medlemmar att skriva ut sig nästa år oberoende av om televisionen sprider hysteri eller inte. Sekulariseringen i Europa har nått den punkt att kyrkorna oundvikligen kommer att bli mindre. Inte i något land har de utskrivna återvänt till kyrkan. Vi är på väg mot en efterkristen tid.

Förändrade värderingar

Orsakerna till utskrivning ligger också i Finland djupare än enbart i tillfälliga tv-program. I synnerhet i söder och i de stora städerna har människornas värderingar sekulariserats. Den gamla trallen "vi tror inte som kyrkan lär" antar nu kroppslig form. När medlemmar i den traditionella kyrkan inte längre vill identifiera sig med kyrkans lära, värderingar och etik lösgör de sig från institutionen.

Trycket mot kyrkan kommer naturligtvis från det omgivande samhället. Det sekulariserade samhället hävdar inför den evangelisk-lutherska kyrkan, men däremot inte inför Ortodoxa kyrkan, Frikyrkan eller Katolska kyrkan, att den teologiska syn som präglar bekännelsen är diskriminerande. Med hjälp av det hårda ordet som låter juridiskt anklagas sådana som försvarar den traditionella äktenskapssynen och man låter förstå att medborgare i Finland inte längre skulle ha äsiktsfrihet när det gäller synen på utövad sexualitet. I verkligheten finns det ingen sådan bestämmelse i lagen och man kan inte heller med lagens hjälp kräva att någon kyrka eller religiöst samfund (exempelvis muslimerna) överger sin mänskouppfattning.

Foto: Hilpi Jenu

Också kyrkan splittras

Den bild som medierna presenterar är förvriden. I konflikten står inte kyrkan och samhället egentligen i konflikt mot varandra utan det är liberalismen och bekännelsetron. Den uppdelningen finns också inom kyrkan. Därför har vi kommit in i en situation där en del av biskoparna offentligt revolterar mot kyrkomötet och kyrkans nu gällande beslut. Kyrkan har nämligen en tydlig inställning till välsignelse av registrerade samkönade par. Det handlar alltså verkligen inte om ett tv-program eller ens om ett problem som framkallats av en av diskussionsdeltagarna (såsom medierna nu påstår genom polarisering och en felaktig personifiering).

Biskoparnas ställningstagande "Kärlekens gåva" (2008) konstaterar att kyrkan förhåller sig restriktivt till välsignelse av homosexuella relationer som avviker från "äktenskapet mellan man och kvinna". Dessutom har den arbetsgrupp som efter flera års arbete presenterat sitt betänkande "Kyrkan och registrerade parförhållanden" inte heller föreslagit att kyrkan skulle skapa något slags formulär för välsignelse av parförhållanden. Både de liberala pastorer och de biskopar som förespråkar en välsignelse handlar alltså mot kyrkans rekommendationer och mot det handlingssätt som kyrkomötet godkänner. Deras handlingssätt bryter mot kyrkans bestämmelser och ifrågasätter deras egen tjänsteed. Det

tumult som alltså nu pågår påvisar på sitt sätt kyrkans interna kris. Liberala präster tar makten i sina egna händer och gör vad de vill. Däri har de många biskopars stöd och framför allt stöd av medier som är motståndare till den klassiska tron. Tyvärr

kan man vänta sig att utskrivningsboomen i framtiden blir ett medel för kyrkopolitik med vars hjälp man börjar avskeda bekännelseetrogna pastorer.

Timo Eskola

Foto: Jemina Nummela

STUDERANDE HAR ORDET

Behövs Bibeln i vår kyrka?

”Är Bibeln Guds Ord?”

Litet förenklat kan man säga att den pågående diskussionen och krisen under oktober månad i kyrkan handlar om just detta. Tiotusentals personer lämnade kyrkan efter TV-diskussionen,

och sen följde en massiv mediauppståndelse. Även om diskussionen handlade om homosexualitetens ställning i kyrkan, skulle jag våga påstå att den egentliga frågan gäller förhållandet till Bibeln.

Gud vare tack så finns det ännu präster, som har ett gott och fast förhållande till Bibeln. Men å andra sidan är beklagligt många prästers förhållande till Bibeln mycket tunt. Det är inte något man behöver förundra sig över. Kyrkan har inte något prästseminarium, och undervisningen i universitetet erbjuder inte någon större väggkost när det gäller bibelkunskapen. Oftast är studiet av Bibeln beroende av studerandens aktivitet och församlingsgemenskap.

Därför är det synd att endast en alltför liten del av teologie studerandena finner vägen till STI. Å andra sidan är jag glad över att många ändå kommer dit. Jag har funnit min plats i STI och jag är mycket tacksam. I STI utgår man från troheten mot Bibeln och den lutherska bekännelsen, och det hjälper teol.stud. att förbli på den grunden. För kyrkan är detta en tjänst. STI stöder också blivande präster att förbli i den tro som kyrkan bekänner.

Jag har fått mycket av STI. Jag har fått lära mig mycket som hjälper mig att undervisa om Bibeln. Jag har fått lyssna till goda föreläsningar och har tillgång till ett gott bibliotek. Jag har också fått vänner, en plats där jag får skriva min gradu, och dessutom många koppar kaffe. Jag tror inte att tiden i STI har förkortat mina studier, min det har inneburit ökade kunskaper i varje fall.

Det viktiga är att man i STI får märka att man inte är ensam med sin teologi. Det finns andra teologer, på doktorsnivå och andra studerande, som också anser att Bibeln är Guds Ord.

Jouko Makkonen, teol. stud.

“Inte vill väl också ni gå?”

Vår kyrka har nu förlorat många medlemmar. Och trenden tycks fortsätta. Varje medlem som lämnar kyrkan, lämnar en tom plats efter sig. Varje tom plats påminner oss om det uppdrag vi har fått: att vittna om Jesus för varje människa.

När många lämnar kyrkan, blir uppdraget på deras ansvar som stannar kvar. Nu behöver vår kyrka förebedjare, ansvarstagare och trogna medarbetare.

Till all lycka har de flesta av STI:s vänner stannat kvar. Kanske någon av er har ställt frågan också angående Teologiska institutet i Finland: hur länge skall jag vara med i förbön och understöd? Vi ber och vädjar: hjälp oss i denna svåra situation att utbilda goda präster, teologer och religionslärare. Nu behövs unga med Jesus i hjärtat och med kärlek till sitt uppdrag! Du kan vara med om detta!

Stöd STI med en liten, eller med en litet större gåva! Nu behöver vi Ditt stöd! Kanske någon vill ge 35€, som är medlemsavgiften för en understödande medlem? Kanske någon annan hellre ger en mindre gåva regelbundet: 3€, 5€ eller 10€ i månaden, eller vad som passar.

Kom med! Låt oss hålla ihop, låt oss satsa på att unga människor får god teologi och god pastoral beredskap att gå in i uppdraget!

Efter detta drog sig många av hans lärjungar tillbaka, så att de inte längre följde honom. Jesus sade därför till de tolv: ”Inte vill väl också ni gå bort?” Simon Petrus svarade honom: ”Herre, till vem skulle vi gå? Du har det eviga livets ord, och vi tror och förstår att du är Guds Helige. (Joh. 6:66–69).

Henrik Perret

TEOLOGISKA INSTITUTET I FINLAND

Adressen: Kajsaniemigatan 13 A 4. vån.
00100 Helsingfors

Telefon 09 668 9550
Fax 09 6689 5555
E-post: sti@teolinst.fi
fornamn.efternamn@teolinst.fi

Hemsida www.teolinst.fi
Bank Sampo 800011-564245

Annställda
generalsekr. Henrik Perret (gsm 040 172 3838)
forskare Timo Eskola (hem 019 722 702)
sekreterare Kirsi Sell (hem 09 505 1796)

Teologiskt forsknings- och skolningscentrum.
Församlingsbesök, lektioner, bibliotek och läsesal.

Öppet under perioderna kl. 9–19

Finansierat av frivilliga bidrag. Medlemsavgift för understödande medlemmar: 35 €/år (studerande 10 €, kollektiv 100 €). Bockgävor, understöd och testamenten mottas med tacksamhet.
Publicerar den teologiska tidskriften *Iustitia*. Informationsbladet *Hörnstenen (Kulmakivi)* sänds till understödande medlemmar.

Styrelsens ordförande
verksamhetsledare Timo Junkkaala

Medlemsorganisationer
Missionsföreningen Säningsmannen, Länsi-Suomen Rukoilevaisten Yhdistys (Bedjarrörelsen i Västra Finland), Finlands ev.luth. Student- och Skolungdomsmission, Radiomissionsorganisationen Budbärarn, Finlands ev.luth. Folkmission, Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys, Finska Bibelinstitutet, Sv. Luth. Evangeliföreningen i Finland

Tryckeri Kirjapaino Hermes Oy

SUOMEN TEOLOGINEN
INSTITUUTTI

Kaisaniemenkatu 13 A
00100 HELSINKI

Framsida: Jouko Makkonen
Baksida: Hilpi Jenu

Jesus säger: Jag är världens ljus (Joh. 8:12)